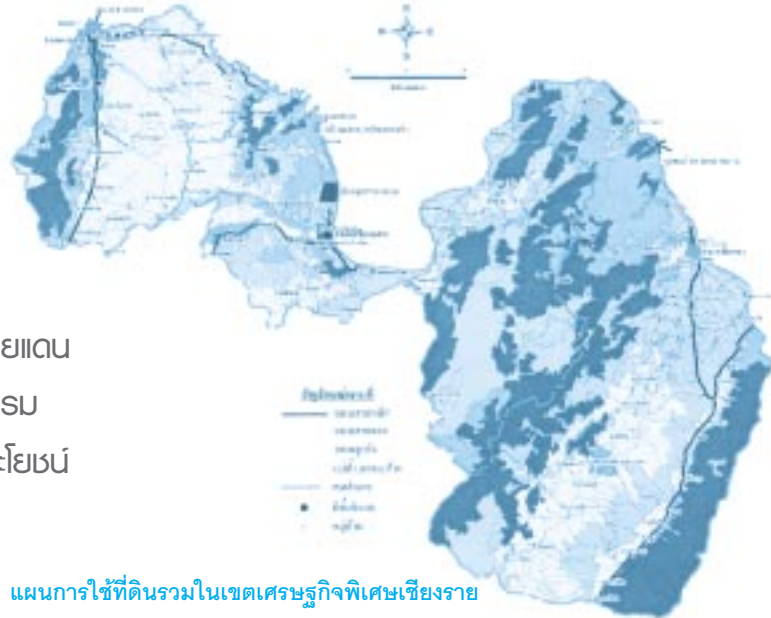

เขตเศรษฐกิจพิเศษ : แนวคิดใหม่ในการพัฒนาพื้นที่เฉพาะ

“หากการจัดตั้ง
เขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดน
สำเร็จและเป็นรูปธรรม
ประเทศไทยจะได้รับประโยชน์
เป็นอย่างมาก

แผนการใช้ที่ดินรวมในเขตเศรษฐกิจพิเศษเชียงราย

คำ ว่าเขตเศรษฐกิจพิเศษเป็น
ที่รู้จักของคนไทยมานานพอ
สมควร แต่หากถามว่าลักษณะใดจึง
เรียกว่าเขตเศรษฐกิจพิเศษ จะได้รับคำ
ตอบที่หลากหลายและแตกต่างกันออกไป
สิ่งที่เรียกว่าพิเศษในที่นี้จะหมายถึง
การได้รับสิทธิพิเศษทางด้านต่างๆ ที่เอื้อ
ต่อการลงทุน ไม่ว่าจะเป็นสิทธิพิเศษ
ทางภาษีอากร การส่งเสริมการลงทุน
ความพร้อมของปัจจัยการผลิต การอำนวยความสะดวก
ในการดำเนินธุรกรรมและ
บริการพื้นฐานต่างๆ ตั้งแต่ระบบขนส่ง
ไฟฟ้า ประปา ฯลฯ และจะมีคำเรียก
เฉพาะที่แตกต่างกันออกไป เช่น เขต
เศรษฐกิจพิเศษ (Special Economic Zone)
เขตอุตสาหกรรมเพื่อการส่งออก (Export
Processing Zone) คลังสินค้าทัณฑ์บน
(Bonded Warehouse) และเขตเศรษฐกิจ
พิเศษชายแดน (Special Border Economic
Zone) ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับว่าจะให้ความสำคัญ
กับการประกอบกิจกรรมประเภทใด หรือ
คำใดจะเป็นที่น่าดึงดูดนักลงทุนมากที่สุด

เช่น การประกอบกิจกรรมในลักษณะของ
การนำชิ้นส่วนกึ่งสำเร็จรูปมาประกอบ
แล้วส่งออก จะใช้คำว่าเขตอุตสาหกรรม
เพื่อการส่งออก หรือ การนำผลผลิตกึ่ง
มาบรรจุกล่องแล้วส่งออก หรืออาจจะ
ใช้คำว่าคลังสินค้าทัณฑ์บน และที่
สำคัญเขตเศรษฐกิจพิเศษไม่ได้จำกัด
เฉพาะประเภทของเขตประกอบการ
อุตสาหกรรมเท่านั้น อาจจะเป็นเขต
เศรษฐกิจพิเศษด้านการค้าบริการ การ
ท่องเที่ยว หรือการเกษตรก็ได้

เขตเศรษฐกิจพิเศษไม่ใช่เรื่องใหม่

เขตเศรษฐกิจพิเศษไม่ใช่เรื่องใหม่
สำหรับคนไทย ซึ่งจริงๆ แล้วประเทศ
ไทยได้มีการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษแล้ว
นั่นคือเขตประกอบการอุตสาหกรรม ใน
พื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออก หรือ
Eastern Seaboard ที่เริ่มพัฒนามาตั้งแต่ปี
2524 โดยในขณะนั้นรัฐบาลได้ใช้
นโยบายส่งเสริมการลงทุน เพื่อดึงดูด
การลงทุนในพื้นที่โดยให้มีการยกเว้นภาษี

การนำเข้าเครื่องจักรอุปกรณ์ ยกเว้น
อากรขาเข้า และการพัฒนาโครงสร้าง
พื้นฐานต่างๆ เพื่อสนับสนุนและอำนวยความสะดวก
อย่างเต็มที่ เช่น ท่าเรือ
น้ำลึก ไฟฟ้า ประปา ฯลฯ และส่งผล
ให้พื้นที่นี้ได้เป็นฐานการผลิตและส่งออก
ที่สำคัญของไทยในปัจจุบัน

ขณะเดียวกันเพื่อเป็นการเพิ่ม
โอกาสทางเศรษฐกิจของประเทศ จึง
จำเป็นต้องพัฒนาพื้นที่อื่นๆ ที่มี
ศักยภาพพอที่จะพัฒนาเป็นฐาน
อุตสาหกรรมใหม่ของประเทศได้ โดย
เฉพาะเมื่อประเทศเพื่อนบ้านของไทยได้
เปิดประเทศและให้ความสำคัญกับการ
พัฒนาเศรษฐกิจเพื่อสร้างความเจริญให้
ประเทศ และให้ประชาชนมีชีวิตความเป็น
อยู่ที่ดีขึ้นการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษใน
พื้นที่ชายแดน จึงเริ่มได้รับความสนใจ
ประกอบกับพื้นที่ชายแดนของไทยเองได้
มีการพัฒนามาแล้วระยะหนึ่งทั้งทาง
ด้านอุตสาหกรรม การค้าและบริการ โดย
บางพื้นที่มีสภาพทางกายภาพและ

ศักยภาพเหมาะสมที่จะพัฒนาเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษอย่างมาก

การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษในพื้นที่เฉพาะ

พื้นที่ใดจะเหมาะสมและสามารถนำมาพัฒนาเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษได้ ต้องพิจารณาจากองค์ประกอบและความจำเป็นหลายปัจจัยด้วยกัน **ปัจจัยแรก**ที่ควรพิจารณาคือ **ลักษณะทางกายภาพของพื้นที่ที่เป็นเมืองศูนย์กลาง** โดยเฉพาะการคมนาคมขนส่งและปัจจัยการผลิตที่สามารถเชื่อมโยงกับพื้นที่ที่มีศักยภาพอื่นๆ ในลักษณะของการเกื้อหนุนกันได้ นอกจากนี้ ยังจะต้องพิจารณาถึงความพร้อมของปัจจัยการผลิต ได้แก่ ทุน วัตถุดิบ แรงงาน โครงสร้างพื้นฐาน และการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะคำว่า **“ทุน”** จะเกี่ยวข้องถึงความสามารถในการสร้างความน่าเชื่อถือและเชื่อมั่นของนักลงทุนที่จะมาลงทุนในเขตนั้นๆ ว่า คุ่มค่าต่อการลงทุนหรือไม่

ส่วนปัจจัยที่เหลือจะต้อง**นำความพร้อมและศักยภาพของพื้นที่ข้างเคียงมาประกอบการพิจารณาด้วย** เนื่องจากพื้นที่ข้างเคียงต้องสามารถทำหน้าที่สนับสนุนให้เขตเศรษฐกิจพิเศษนั้นๆ สมบูรณ์ยิ่งขึ้น และที่สำคัญที่สุดเห็นจะได้แก่**การสนับสนุนจากภาครัฐ** โดยเฉพาะการปรับปรุงกฎระเบียบนโยบายภาษีที่เอื้อประโยชน์และช่วยลดต้นทุนสินค้าที่จะส่งออกให้สามารถสู้กับตลาดโลกได้ และการอำนวยความสะดวกให้กับผู้ประกอบการในการดำเนินธุรกิจ เช่น ศูนย์บริการและส่งเสริมการลงทุน ที่มีการให้บริการแบบครบวงจร หรือ One Stop Service ที่มีอำนาจในการตัดสินใจ สั่งการ และอนุมัติแผนการดำเนินงานได้ นอกจากนี้

ควรมีการนำเทคโนโลยีใหม่ๆ มาใช้ เพื่อเป็นการพัฒนาทักษะฝีมือแรงงานของคนในท้องถิ่น เพื่อช่วยเพิ่มผลผลิตและประสิทธิภาพการผลิต

โครงการนำร่อง 3 พื้นที่

เมื่อวันที่ 19 มีนาคม 2545 ที่ผ่านมา คณะรัฐมนตรีได้เห็นชอบให้มีการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดนในพื้นที่นำร่อง 3 พื้นที่ ได้แก่ **ที่อำเภอแม่สายและอำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย และอำเภอสะเดาจังหวัดสงขลา**

สำหรับการดำเนินการในเรื่องนี้ จะต้องมีการเสริมศักยภาพและปรับปรุงโครงสร้างต่างๆ ของพื้นที่ชายแดนเหล่านี้ โดยจะต้องเริ่มจากการค้นหาศักยภาพที่แท้จริงของพื้นที่ซึ่งรวมถึงพื้นที่ข้างเคียงด้วย เพื่อนำไปสู่การกำหนดกิจกรรมเป้าหมายที่จะดำเนินการ ตลอดจนกฎระเบียบที่ยืดหยุ่นและเอื้อต่อการทำกิจกรรมทางเศรษฐกิจ โดยเฉพาะการใช้นโยบายการส่งเสริมการลงทุนที่ให้สิทธิพิเศษทางด้านภาษีอากรต่างๆ ที่อาจมากกว่าการส่งเสริมการลงทุนที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน การพัฒนาพื้นที่ด้านชายแดนเพื่ออำนวยความสะดวกในการขนส่งสินค้าและนักท่องเที่ยว ความพร้อมของธนาคารพาณิชย์เพื่อดำเนินธุรกรรมการเงินในพื้นที่ การพิจารณาจัดตั้งสถานีขนถ่ายสินค้าและตลาดกลางการค้าชายแดน สิ่งอำนวยความสะดวกด้านโครงสร้างพื้นฐาน ทั้งด้านสาธารณูปโภคสาธารณูปการต่างๆ และการพัฒนาระบบการขนส่งทั้งทางบก ทางน้ำ และทางอากาศ

นอกจากนี้ ประเด็นสำคัญที่สุดในการดำเนินการเรื่องนี้ก็คือ การแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ซึ่งจะต้องเกี่ยวข้องกับหลายหน่วยงานที่มีกฎหมายและระเบียบปฏิบัติเป็นของตนเอง ไม่ว่าจะเป็น

เป็นกรมศุลกากร กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงพาณิชย์ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนและการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ทำให้การดำเนินการใดๆ จะต้องทำด้วยความระมัดระวังและรอบคอบ เพื่อไม่ให้นำไปสู่ความยุ่งยากและขัดแย้งกันเองได้

นอกจากเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดนจะทำหน้าที่เป็นเขตประกอบการอุตสาหกรรมแล้ว ศักยภาพอย่างหนึ่งที่เราเห็นได้ชัดเจนคือ การเป็นเมืองหน้าด่านในการกระจายสินค้าของไทยโดยเฉพาะที่ผลิตในเขตพิเศษนี้ออกไปยังประเทศเพื่อนบ้าน โดยอำเภอแม่สายและ**เชียงแสน จะเป็นเมืองหน้าด่านช่วยกระจายสินค้าของไทยออกไปยังพม่าและจีนตอนใต้ ขณะที่อำเภอสะเดาจะเป็นเมืองชายแดนหลักของไทยในการกระจายสินค้าไปยังมาเลเซียและสิงคโปร์** ซึ่งจะสามารถช่วยนำเงินตราเข้าประเทศได้อีกทางหนึ่ง

หากการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดนสำเร็จและเป็นรูปธรรมประเทศไทยจะได้รับประโยชน์เป็นอย่างมาก โดยเฉพาะในเรื่องการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ การดึงดูดนักลงทุนจากต่างประเทศ และการจ้างงานที่เพิ่มขึ้น ซึ่งจะส่งผลให้คนในท้องถิ่นมีรายได้และคุณภาพชีวิตที่ดี สิ่งสำคัญที่สุดที่ควรคำนึงถึงไปพร้อมๆ กับการพัฒนานั้นก็คือ การพัฒนาใดๆ จะต้องไม่ทำลายวิถีชีวิตและศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น การเปิดโอกาสให้ชุมชนในท้องถิ่นได้เข้ามามีส่วนร่วมตั้งแต่เริ่มแรก รวมถึงการอนุรักษ์และรักษาสภาพแวดล้อมให้ยั่งยืนตลอดไป
